NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THU 2293 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ SÁU 7 NOVEMBRE 1924

DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2926

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Bán tại nhà in, hàng sách và các đại lý trong thành phố Hà-nội	Gửi đi các tỉnh	Gửi đi các nước thuộc địa Pháp	Gửi đi các nước ngoài	Gửi đi các nước Pháp, các thuộc địa và Bảo-hộ	Gửi đi các nước ngoài
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur: 91 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: Y. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TELEPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par contrat et par insertion. . . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Trường mỹ-thuật Đông-pháp sẽ mở nay mai

Vừa đây có nghị-định quan Toàn quyền lập một trường mỹ-thuật Đông-pháp tại Hà-nội. Ta cứ nghe cái tên trường cũng biết ngay là cái trường mới sẽ mở nay mai đây không phải là một cái trường lập ra để làm cái đường xuất thân cho quan huyện quan tòa hay quan tham, quan đốc gì cả, chỉ là một nơi đào luyện nên những tay thợ, những nhà nghề tốt-nghiệp ở trường ra không mong có chức-vị cao sang, quyền thế hiển hách, lương-lộc ưu hậu của nhà-nước sẽ ban phát cho như sinh-viên các trường khác. Theo cái tâm-lý phần nhiều người đi học ở xứ ta trước khi gửi cái đời-măng xin học một trường nào cũng có một cái bụng dẫn đo so sánh, xem học cái trường đó rồi sẽ được cái chức-vị gì, quyền thế to hay nhỏ, lương-lộc nhiều hay ít, thì cái trường học mới mở đây hầu như không có một chút giá trị gì cả, mà người học chắc không có mấy ai lấy làm cổ-võ hoan-nghênh.

Cái tâm lý sai lầm ấy nó bàn-kết ở trong xã hội ta đã từ bao giờ đến giờ mà vẫn chưa sao trừ căn bạt bản được. Mấy ngàn năm nay, cái giai cấp qui nhất trong xã-hội chỉ là một hạng người có chức phẩm, có quyền vị, nhờ lộc nước, hưởng ơn vua, người nào được dừng vào cái giai-cấp ấy thì tức là con công của trời đất rồi, không cần phải có cái tài-năng thực, cái công-nghiệp thực gì cũng vẫn được kẻ kính người trọng, kẻ nể người vì, thờ ra khỏi nói ra tiền, không có nghề gì là sung-sướng giàu có hơn nữa; những người trót sa chân nhỡ bước, không chòi mòi được tới cái giai-cấp đó, cực chẳng đã mới phải làm nghề làm nghiệp, giữ cái phận hèn mọn đi bổ cu, tự nghĩ cái nghề nghiệp ti tiện của mình, dù có tỏ ra cái tài-năng gì, gây nên cái công nghiệp gì đi nữa cũng chẳng hòng lôn qui được với ai, cầu-thả bôi-xoa, miễn cho đủ no cơm ấm áo, tính với khéo mà làm chi; cho nên hễ nói tới sự học tức là học để rồi làm quan làm tư, làm chức này chức nọ, một mai bén bảng liền sang trọng, quang hiển ông cha đẹp mặt thầy, ấy là cái hi-vọng của các nhà cho con đi học đấy, mai anh thi đỗ bằng vàng, võng anh đi trước võng nàng đi sau, ấy là cái mong ước của vợ khuyến chồng đi học đấy, chứ nếu học để rồi làm một bác nhà nghề, làm một anh phó thợ, thì ai hoài công hoài tiền cho con đi học mà làm chi, ai tham cái nghiên cái bút anh đồ mà làm chi! Bây giờ cái qui-thức học tuy có thay đổi, mà cái mục-đích người học cũng không thấy thay đổi được là bao; gọi là học phổ-thông, mà giá không có cái bằng sơ-học, cái bằng thành-chung-học có thể lần được cái bước thang lên trường này trường khác, có cái bị-vọng chức lớn lương nhiều, gọi là học chuyên-môn, mà giá tốt-nghiệp ở trường học ra không có cái địa-vị sẵn-sàng, lương tháng được trăm đồng trở lên, thì có khi cũng không được mấy người chịu phí cái công đèn sách cần cù mà rồi về nhà làm ruộng, làm thợ, làm nghề nọ nghiệp kia, đi chữa thuốc rong hoặc đi dạy học mướn; nay học ở cái trường học mỹ-thuật mới mở này, đã không mong có được chức vị cao sang, quyền-thế hách-dịch, lương lộc ưu-hậu gì cả, thì làm sao cho người học cũng đặm đà hăm-hở như những khi mở ban học Pháp-chính, mở ban học sĩ-hoạn ngày xưa.

Ôi! ở trong thế-giới bây giờ, không luận là làm cái nghề nghiệp gì, miễn là làm cho cái nghề nghiệp của mình đến cực tinh cực xảo, xuất sắc hơn người thì cũng đều có thể có được cái danh giá hơn người, hưởng được cái quyền lợi hơn người cả. Nhất nghệ tinh nhất thân vinh, tục ngữ ta cũng có câu ấy; câu ấy từ xưa tưởng cũng là chí-lý, mà đến dời nay chân-lý lại càng rõ rệt hơn. Một cái đồ chạm, một bức tranh vẽ mà là mỹ-thuật tuyệt phẩm ở đời này, không phải như cái kiến-giải người minh xưa nay cứ lầm tưởng chỉ là cái danh-giá nhỏ mọn, cái quyền-lợi vụn vặt của một anh phó thợ đâu; một anh phó thợ mà có cái mỹ-thuật xuất loại siêu quần, thì cũng có thể là một cái công nghiệp ở đời cũng xuất loại siêu quần không kém gì một nhà chính-trị có một cái chính-sách phi thường, một nhà văn-học có một cái trước tác bất hủ; ở vào cái thời-đại sáu giống chen vai, năm châu chung chợ, mà có được cái gì biểu lộ ra được cái mi-mục quán quân để nhất thì một người như thế, một nước có được người như thế, không ai dám bảo là một người hèn hạ, một dân-tộc bỉ thận tầm-thường, cũng phát dương được quốc-hoa, tôn trọng được quốc thể của mình mà làm cho thiên-hạ biết mặt biết tên, tỏ rạng giống nòi, nở nang mày mặt. Cái danh-giá của nhà mỹ-thuật đời này như thế đấy, mà cái quyền lợi cũng không phải ít-ỏi gì; chẳng một bức tranh, nặn một pho tượng mà có cái trị giá đến hàng vạn đồng, tuy không có kẻ lễ mừng, người lễ tạ, kẻ cầu cạnh việc này, người xin-xỏ việc khác, thiên-quan thiên-lộc như ai, mà cái của tự tay mình làm ra cũng có khi làm nên thiên-tài-vạn-ức được. Ta chẳng từng nghe các nhà danh gia hội họa, điêu-khắc ở Âu Mỹ có khi bán bức tranh pho tượng lấy mấy mươi ngàn quan một lúc, mà những kiệt-tác lưu-truyền muôn thuở, cũng tiếng thơm lừng lẫy khắp hoàn cầu đấy ư?

Người minh cũng linh lanh, cũng xảo-tuệ, cũng có cái tư-cách nhà nghề; ấy là thuở nay chưa có trường học, chưa có thầy dạy gì, mà xem ra đồ mỹ-nghệ của minh cũng đã xuất-hiện được nhiều lắm. Nay đã có trường chuyên-môn mỹ thuật, thì cái thiên-tài của minh phát-đạt lại có phần mau chóng hơn. Ta mong rằng cái óc trọng quan khinh nghệ của người minh từ đây sẽ rửa gột dần dần được hết; sẵn trường học, sẵn thầy dạy, người nào nhân cái tính-chất sở-sản, có khiếu học về mỹ-thuật hơn các môn học kia, thì cũng chẳng nên háo-hức cái quyền vị quan huyện, quan tòa, quan tham, quan đốc, chẳng nên kiêng cái tên phó thợ, mà cố công theo học, luyện thành những nhà mỹ-thuật Việt-Nam sau này.

Nếu trong lịch-sử mỹ-thuật thế-giới mà mỹ-thuật minh cũng chiếm được một cái địa-vị cao trọng vẻ-vang thì cái danh-giá, cái quyền lợi của các sinh-viên trường mỹ thuật mới mở đây cũng không thua gì các trường Cao-đẳng chuyên-môn khác vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Novembre 1924

Tại thủ đô nghị viện

Sáng hôm nay thứ dân nghị-viện bàn đến số chi-thu của các nông-nghiệp. Sẽ trả tính cho các nhà giồng giọt mua chất bón ở nước Đức được hạ giá.

Động đất ở Algérie

Chiều hôm qua ở Alger đất chuyển.

Tòa nội-các mới nước Yougoslavie

Có tin rằng M. Pachitch nhận lập tòa nội-các mới.

Hội-đồng kiểm-soát quân bị ở nước Đức

Hội-đồng kiểm-soát quân bị của Đồng-minh đến khám kho khí-giới Ingoldstadt, thì công chúng kéo đến bao bọc lấy xe ô-tô, và sĩ mã hai viên quan võ của Đồng-minh. Chánh-phủ Bavière đã hạ-lệnh tra xét về việc ấy và cách chức viên quan cảnh sát cử vào việc bảo-thủ trật-tự trong khi ấy.

Kinh thành Christiania đổi tên

Kể từ ngày 1er janvier này, kinh-thành Christiania đổi tên là Oslo.

Sự vẽ việc bầu-cử tổng-thống ở Hoa-kỳ

Kết cục việc bầu-cử như sau này: M. Coolidge được 370 phiếu của các phái viên: M. Davis được 109 phiếu; M. Lafolette được 13. Như vậy trong số các người dự-bầu đã cử phái viên đến tuyển cử tổng-thống, về phần M. Coolidge được 18.500.000 người, M. Davis được 8.500.000 người.

Nước Mexique bãi binh-sự ở Canada

Quan ngoại-giao bộ thượng-thư nước Mexique ha lệnh cho các bộ binh-sự của nước Mexique tại Canada đến ngày 30 Novembre sẽ đóng cửa.

MỘT DÂN-TỘC SẮP ĐẾN NGÀY TIÊU-DUỴỆT

Trong các dân-tộc trên thế giới, có giống thì một ngày một sinh nở thêm lên, có giống thì một ngày một tiêu-duyệt dần đi, như dân Mọi ở Hoa-kỳ ngày nay vậy. Cứ như lời ông Mary Ross, thì từ năm 1910 đến năm 1920, số sinh của người da trắng ở Hoa-kỳ giảm đi mất hai phần trăm, số sinh của người da đen ở Hoa-kỳ lại giảm đi mất những 17 phần trăm. Số tử của người da đen lại tăng lên nhiều lắm. Trẻ con da đen ở thành New-York hầu hết mắc bệnh gầy còm. Người lớn da đen nhiều người bị hại về bệnh đau phổi. Cái tình-trạng ấy phần nhiều là bởi sự kém vệ-sinh, như cái ăn thiếu thốn, chỗ ở chật hẹp mà sinh ra. Lại còn một cớ nữa là bọn nông-phu da đen ở miền nam, thấy tại các thành-phố kỹ nghệ ở miền Bắc thợ thuyền kiếm được nhiều tiền, bèn kéo dồn dấy mà làm ăn, nhưng vì không quen khí hậu, mà sinh ra bệnh tật yểu vong nhiều lắm. Thực thế, số tử của người da đen ở các thành-phố bắc bộ nhiều gấp hai số sinh. Bác-sĩ J. J. Mai gnon nói nếu cứ như thế này mãi, chẳng bao lâu giống da đen sẽ tiêu duyệt hết.

MỘT CÁCH ĐỀ DÀNH QUẢ ĐƯỢC LÂU NGÀY

Bác-sĩ Cramer mới tìm được một cách để dành quả lâu ngày, khiến có thể đem quả ở các xứ nóng sang Âu-châu, mà quả ấn vẫn ngon như lúc mới hái.

Cái cách của bác-sĩ là bái quả lúc quả sắp chín, rồi bỏi mỗi lượt nhựa cao sì ở ngoài, nhựa cao su đặc lại, thành ra một lần vỏ kín bọc ngoài, quả bọc kín như thế lâu mới chín thật, và tránh được các giống trùng làm cho quả thối. Mới đây bác-sĩ đã tại nghiệm về quả xoài. Xoài nguyên là giống quả chín quả mất ngon, mà cái hột siêu cũng không tốt nữa. Ấy thế mà bác-sĩ dùng cách ấy gởi về Âu-châu, một tháng giời mới tới nơi, trong một trăm quả xoài được 60 quả không việc gì. Bóc vỏ cao su đi, thì thấy vỏ quả hơi thâm thâm hơi nau nâu, như khi quả xoài vừa chín tới vậy. Lột vỏ xoài đi, thì thấy thịt quả tươi và thơm như khi mới hái. Cái hột ở trong cũng tốt không việc gì.

NHỮNG ĐƯỜNG HỎA-XA XUYÊN SƠN DÀI NHẤT ÂU-CHÂU

Các đường hỏa-xa xuyên sơn dài nhất Âu-châu là những đường sau này: đường Simplon, 19 731 m.; đường Gothard, 14.984 m.; đường Lœtschberg, 14.605 m.; đường Mont-Cenis, 12.233 m.; đường Arlberg, 10.249 m.; đường Tauern, 8.236 m. Đường làm trước nhất là đường Mont-Cenis, đào mất 13 năm một tháng mới xong, và hoàn công ngày 26 décembre 1870. Đường đào sau cùng là đường Lœtschberg, đào có bốn năm và năm tháng thì xong. Mỗi ngày đào được 9 m. Về đường Mont-Cenis mỗi ngày đào được có 2 m 60.

Đường dài nhất là đường Simplon. Về đời vua Napoléon, cũng biết rằng đèo Simplon rất quan hệ cho sự giao thông từ bắc bộ nước Ý, đến tây bộ Thụy-sĩ, và vua đã ha lệnh đặt con đường từ Brigue đến Domo d'Ossola.

Sau các nhà chuyên môn học mới bàn đến việc đào đường xuyên sơn ở Monte Leone, mãi đến ngót một thế kỷ sau, mới bắt đầu làm, khởi công năm 1898, đến năm 1921 mới xong.

Tin Trung-hoa

(Điện-báo Havas)

Ngày 4 novembre

Lại một tin về Ngô-bội-Phu

Tin Thiên-tân. — Ngô-bội-Phu thôi không dàn nhạc nữa, đi Đại-cô-sơn và giao binh quyền lại cho Trương-phúc-Lai là Tổ-quân Hà-nam, hiện làm tổng-tư lệnh đội quân cứu-viện ở Sơn-hải quan, thì Trương cũng tuyên bố bãi chiến.

(Điện-báo Reuter)

Tin cũ về việc chiến-tranh

Thiên tân, 27 oc obre. — Ngô-bội-Phu tới Tai-in-tân ngày hôm qua, tạm lập đại-bản-doanh ở đấy, và gởi tàu cho Hán-sơ đoàn nội Phùng-ngọc-Tường là kẻ vong ân bội nghĩa, và Tào tổng thống có hạ lệnh cho Ngô bổ cứu các tỉnh-tệ ngày nay. Hiện Ngô đã tự-tập 100.000 quân để đánh Phùng.

Bắc-kinh 27 octobre. — Từ đêm hôm qua kinh-thành không có quân đóng nữa, chỉ có mấy toán quân giữ dinh tổng-thống và sở điện-báo mà thôi. Nay mai sẽ có đánh nhau.

Cái tình thế Tôn-Văn tại Quảng-đông

Hương cảng, 27 Octobre. — Tôn-Văn ở Quảng-đông vì sự khẩu thu khí giới của thương-đoàn mà đến thành một cái kịch phản-kiếp rất nên thê thảm. Vì vậy mà cái đường phát triển của Tôn lại càng thêm nỗi khó khăn. Cái tình thế của Tôn hiện nay thực hầu như cắt mình không nổi. Mới đây Đoàn kỳ thụy có hai đại-biểu là Hứa thế-Anh đến Quảng-đông hỏi ý Tôn về ba điều sau này: Một là Tôn có chịu hy sinh bỏ cái danh vị đại tổng-thống mà Tôn vẫn tự nhận bấy lâu không? Hai là có chịu bỏ Quảng-châu tới Bắc-kinh cùng Đoàn ngự cách duy trì thời cục không? Nếu Tôn thuận theo những điều đó, thì cái địa vị giám-đốc toàn-quốc binh-công-xưởng sau này sẽ để phần riêng cho Tôn. Tôn đã tỏ ý thuận theo, nhưng đảng phái của Tôn lấy việc đó là Đoàn muốn lung lạc Tôn để tuổi, ngu, còn Tôn không nên rời bỏ nơi căn bản của mình mà khinh thân vào cam. Như vậy thì Đoàn Tôn cũng khó nỗi mà dung hợp được nào, đã không cùng nhau dung hợp được thì thời-cục Trung-hoa lại sẽ có nhiều nỗi khó khăn ra.

VĂN UYỂN

Thợ may khóc vợ

Ô hô! ai cất tấm tình chung!
Rụng cải, lìa kim, mẻ chữ đồng.
Cơ nghiệp mới chưa nên thỏn vẻn,
Đàn con dại nỡ để lòng bỏng.
Suối vàng em lại, yên chăn gối,
Trần thế anh nhiều sự nhiễu nhương.
Cái sợi sinh-thăng sao vội đứt,
Ai tài chắp nối giáp cho cùng.

Gái ngồi khâu

(Nghỉ vận vương)

Vắng vẻ buồng thêu tựa án kì-âu,
Lòng riêng riêng ngại nỗi nông sâu.
Nhân tình xuyên số kim châm đốt.
Thế sự phàm mang chỉ rối nhàu.
Mảnh vải chưa từng đem báo hiếu,
Sợi tơ nào đã biết trao đâu,
Ngày xuân ngẫn ngại trong gang tấc,
Dạo có vì ai cất mối sầu.

L. T. Như-khuê.

SỐ NGƯỜI LÀM CÔNG VỚI VUA Ô-TÔ Ở HOA-KỲ

Mới đây nhân dịp mở kỷ nghệ Ford, ân mừng việc chế tạo cái ô-tô thứ mười triệu, có người tính số người làm công trong các xưởng của ông xem được bao nhiêu. Số ấy công là 162.792 người. Trong tay sai khiến mười lăm mười sáu vạn người, thực là xứng đáng với cái uy hiệu vua ô-tô vậy. Trong số ấy có 121.214 người làm ở các nhà máy ở Détroit, 24.323 người làm ở các chi điểm ở Hoa-kỳ, 11.828 người làm ở các cái điểm ở ngoại-quốc. Ngoại giả còn 2.525 người làm ở đường bỏa xa D T anh I railroad của ông Ford, 2.282 người làm ở mỏ than Fordson, 740 người làm ở trường học thương mại Henry Ford, và 700 người làm ở bệnh viện Ford ở Détroit.

LẠI MỘT CÂU CHUYỆN VỀ VIỆC HẠN CHẾ DI-DÂN Ở HOA-KỲ

Độ cuối tháng Octobre, có ba người Hoa-kiều ở New-york bị bắt về việc mưu đem lậu người Trung-hoa vào địa hạt Hoa-kỳ. Nguyên trong một chiếc tàu ở Hương-cảng tới, có bắt được hai kiện hàng, một cái mở ra thấy hai người, và một cái mở ra thấy ba người Trung-hoa. Hàu ấy đi ba mươi ngày mới tới nơi, trong khi ấy năm người vẫn ăn năm trong kiện hàng. Một người đã chết, còn những người kia cũng phải đem ngày đến nhà thương, vì ai nấy gần chết đói và chết ngạt. Xét ra vì luật hạn chế di dân ngặt quá, nên bọn Hoa kiều dùng cách ấy để đem nhau sang làm ăn ở Hoa-kỳ, cũng như cái cách họ dùng để đem dao súng con gái xứ ta về nước họ mà bán kiếm lời vậy.

TRONG CÁC NHÀ VĂN HỌC ÂU-CHÂU, AI CÓ TƯỢNG KỶ-NIỆM TRƯỚC TIÊN?

Nhà văn học Âu-châu có tượng kỷ-niệm trước nhất có lẽ là Erasme tiên-sinh, trước-thuật các sách Colloques và Eloge de la Folie. Năm 1622, tiên-sinh có tượng kỷ-niệm ở thành Rotterdam (Hà lan) là nơi sinh của tiên-sinh.

Ở nước Pháp, ngày xưa chỉ các vị đế-vương mới có tượng kỷ niệm. Trong thế-kỷ 17, ông Moisant de Brieux, là người dựng nên hội Hàn-lâm Caen (1652) có đề xướng việc dựng một ngôi tượng kỷ-niệm ông Malherbe, nhưng vua Louis XIV muốn giữ riêng cái cách kỷ-niệm ấy cho các bậc đế-vương, nên việc kỷ sau lại không thành. Về sau theo như lời bàn của ông Lekain, ngày 15 février 1773 nhà Comédie française định nhân dịp bách-chu-niên ông Molière dựng một ngôi tượng kỷ-niệm ông, là người có công lớn trong nghề diễn-kịch, nhưng vì buổi diễn-kịch đặt ra để lấy tiền dựng tượng chỉ thu được có 3.600 livres thôi, nên hội-đồng tổ-chức chỉ làm có một cái tượng nửa mình đặt ở trong rạp kịch. Đến năm 1775, vua Louis XVI là vị đế-vương thứ nhất dựng tượng để kỷ-niệm các bậc văn-hào trong nước. Vua đặt nhà điêu-khắc Pajou dẫn tượng ông Descarte, rồi lại đặt nhà điêu-khắc Leconte đắp tượng ông Fénelon. Sau khi dựng tượng hai nhà văn học ấy lại dựng tượng hai nhà chính-trị Sully và l'Hospital. Sau nữa lại đặt nhà điêu-khắc Houdon dựng tượng ông Voltaire, nhà điêu khắc Pajou dựng tượng ông Bossuet, nhà điêu khắc Julien dựng tượng ông La Fontaine.

TIẾNG PHÁP TẠI AI-CẬP RẤT THÔNG DỤNG

Tại các công sở Ai-cập có quan hệ về việc buôn bán, và có giao-thiệp với ngoại quốc, tiếng Pháp rất là thông dụng. Sở thương-chính trao đổi với các nhà buôn v[illegible] bằng tiếng Pháp. Nhà [illegible] thư cho ngoại-quốc bằng chữ Pháp. Sở vệ sinh, bảng-hải và phòng bệnh dùng tiếng Pháp luôn. Hội đồng thành phố Alexandrie bàn bạc bằng tiếng Pháp. Một tháng trước đây hội-đồng các quan thượng-thư và hội-đồng tài chánh lập biên bản bằng chữ Pháp. Hội-đồng lập pháp bàn bạc bằng tiếng Pháp, và mãi đến trong buổi chiến tranh các bản dự án luật pháp trước tiên cũng soạn bằng chữ Pháp. Quan thượng-thư bộ ngoại giao không dùng một viên chức nào không biết chữ Pháp. Các tòa thẩm phán biện án từ bằng chữ Pháp và các lời cãi lý toàn bằng chữ Pháp.

Hội-đồng kinh-tế bàn-bạc bằng tiếng Pháp. Trong khi điều-định công việc với chánh-phủ Anh, phái-bộ Ai-cập và phái-bộ chánh-phủ dùng tiếng Pháp. Các phái-bộ ấy bàn bạc với Lord Milner, và Lord Curzon trước đây, bằng tiếng Pháp. Các nhà binh-quyền nước Anh chuyển lời tuyên cáo cho các quan thượng-thư Ai-cập, và trao đổi công-văn bằng tiếng Pháp. Quan-báo cũng xuất-bản luôn một tập bằng Pháp-văn.

Từ ngày không có các bài tuyên-cáo, và các giấy chu-tri do Lord Allenby soạn nữa, thì tiếng Anh thỏi không dùng nữa. Tất cả các viên chức đều biết tiếng Pháp, ai chưa học hoặc chưa học được giỏi, đều lại học tiếng Pháp. Có viên chức sang nghỉ ở Pháp coi cốt để học tiếng Pháp cho thạo hơn.

Tất cả các hội, không trừ một hội nào, đều dùng chữ Pháp, cả các hội của người Anh ở Ai-cập cũng vậy. Ai viết một bức thư bằng chữ Ả-rập cho nhà ngân-hàng Anglo-Egyptien Bank, hay là cho Davies Bryan, thì tiếp được thư phục lại bằng chữ Pháp, chứ không viết bằng chữ Ả-rập mà cũng không viết bằng chữ Anh đâu.

Công-ty nào cũng vậy như công-ty Compagnie Universelle du Canal de Suez, công-ty Héliopolis, công-ty xe điện, công-ty máy nước, công-ty mỏi khí, công-ty nấu đường và công-ty Kom Ombo, tất cả các công-ty ấy viết thư cho chánh-phủ Ai-cập đều dùng chữ Pháp.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 25 độ
15 giờ 28 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ bảy 8 Novembre 1924
S. Godefroy

Âm-lịch

12 tháng mười năm Giáp-tí
Ngày Tân-mão
Hành Mộc, Sao Nữ, Trực Bình.
KỊ : Tác-tường, Xuyên-tỉnh, Tác-tiểu, Mộc-dục.
NGHI : Tế-tự, Xuất-hành, Tu tạo, Khai-thị.
LẬP-ĐÔNG, THỔ-KHẢU

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	10	80
— nhì, —	10	30
— ba, —	9	25
Thóc hạng nhất, —	6	50
Bắp ngô —	6	60

Giá bạc. Kể từ ngày 7 Novembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **10 f. 40**

Tin đường xá. Cái bến đò Trung-hòa, qua sông Lô, vào khoảng đường Hưng-hóa — Sơn tây, này xe-tô không đi được trong độ nửa tháng.

Các cô nữ học-sinh Pháp. — Như lời bản báo đã nói trước, vì sự Trung-ký lợi lội, đường bộ không đi được, nên hồi 8 giờ rưỡi sáng nay, các cô nữ học-sinh Pháp đi du lịch xứ ta đã xuống tàu *Réam* ở Banghoi để đi ra Bắc, chứng chủ nhật này thì tới bến Haiphong. Cứ như chương-trình đã định lại, thì sau khi đến Haiphong các cô sẽ ra ngay Kiến-an xem thiên-văn-đài, rồi hôm sau đi chiếc tàu của nhà-nước ra xem vịnh Hạ-long; khi ở Hạ-long về, các cô mới lên Hanoi; rồi lên xem hồ Ba bể ở Bắc-kạn và Vân-nam. Khi các cô ở Hanoi thì sẽ đi xem các công sở, các xưởng kỹ-nghệ trong thành-phố ta. Nghe nói phủ Thống-sứ có định đặt một tiệc để khoản đãi các cô, mà quan Đốc lý Eckert sẽ làm chủ tiệc, và quan chánh sở Kin-[illegible] Lochard cũng sẽ đặt một tiệc [illegible] đãi nữa. Quan Toàn-quyền [illegible] một tiệc tại qui phủ để k[illegible] có.

[illegible] Bắc-kỳ xong, thì [illegible]-sinh sẽ đi đường bộ [illegible] để du lịch suốt Trung-kỳ rồi mới vào Saigon đáp tàu *Angkor* trở về Pháp.

Cuộc đánh số lớn ngày mai. Ngày mai hội lập đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong sẽ bắt đầu bán vé cuộc số số lấy tiền lập đài kỷ-niệm ở Hanoi, chắc đồng nhân ai nấy cũng hoan-nghênh mà mong đợi cuộc lạn vé ấy; vì rằng đài kỷ-niệm là kỷ-niệm chung cả người Tây Nam đã chẳng may vì nghĩa-vụ mà mệnh một trong cuộc đại chiến vừa rồi; vậy ta mua vé cuộc đánh số này để lấy tiền lập đài kỷ-niệm các người ấy, hạc [illegible]ng p.ải cũng là một cách ta góp một phần vào việc tỏ lòng ghi ân nhớ nghĩa các người đã vì nghĩa quyên sinh ấy ư? Song ngoài việc nghĩa đó, ta mua vé cuộc đánh số này c ính lại là một cách làm giàu bất tính cờ cho ta nữa, vì bỏ ra có một đồng bạc mua vé, nếu được trúng số đầu ra thì giàu [illegible]ng vạn ngay. Đương cái thời buổi đồng chước này, mất có một đồng bạc, chỉ đợi trong ít lâu mà may ra có thể nghiễm nhiên thành phú ông được, thì ai là người chẳng muốn?

Cu'c đánh số này, số vé bán có tám vạn cái (80.000), mỗi cái bán một đồng:

Số vé được giải định là m t trăm mười tám (118) cái, chia ra như sau này:

Một giải . . .	10.000 đồng.
Hai giải, . . .	5.000
Năm giải . . .	1.000
Một trăm giải .	100

Đến ngày 1er avril 1925 thì mở số. Ai muốn làm giàu, nên sắp sẵn tiền để mua vé đi.

VÌ DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN RẺ:

Hai cái tủ chè bốn mặt toàn gỗ trắc cả mới nguyên chưa dùng đến. Hỏi tại : Bản quán.

Việc nghĩa-quyên giúp các nhà bị lụt. — Số tiền quyên giúp các nhà bị lụt do phủ Thống-sứ thu nhận và phân phát, tính đến ngày 4 novembre 1924 như sau này:

Số tiền thu được ngày 4 và 6 novembre.

Tòa sứ Lao-kay . . .	470 $ 89
Tòa sứ Sơn-tây . .	467 . 30
Tòa sứ Lạng-sơn . .	24 . 40
Tòa sứ Ninh bình (số tiền của Mme Ng thị-Phúc	10 . 00
Tòa sứ Quảng-yên (số tiền của các người bản xứ làm việc tại mỏ Clotilde Louise	35 . 10
Nam-kỳ	6 000 . 00
Công là	7.007 . 69
Số tiền đã quyên trước	37.621 . 30
Tổng cộng là. . .	44 628 . 99
Các khoản chi-tiêu:	
Tiền gửi đi các tỉnh. .	5.640 . 00
Tiền đong gạo tại Hanoi	3.544 . 00
Cộng là	9.184 . 00
Số tiền kỳ tại nhà ngân-hàng Đông-dương . .	35.444 . 99

Cuộc đua xe đạp — Cuộc đua xe đạp hôm 25 octobre vừa rồi, vì tiết trời lạnh, nên bà con trong thành-phố ta đi xem không được đông lắm. Kết cục cuộc đua như sau này:

Championnat de vitesse 1 km. 3 vòng về đích: Nhất Ettori, nhì Bernard, ba Công.

Chạy 30 vòng 10 kilomètres:

Nhất Bông, nhì Bossard, ba Monschin, tư Brétaudeau.

Còn cuộc đua riêng của người Việt-Nam ta thì: N ất Sách, nhì Giản, ba Sĩ, tư Bàu.

Cuộc thi 45 vòng 15 km. cho 9 người Tây, 3 người Nam thì: Nhất Ettori, nhì Bernard, ba Bông, tư Công.

Hội chợ Hanoi
Làm thử sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH TUẦN LỄ SAU

Từ ngày thứ tư 5 đến ngày thứ bảy 8 Novembre 1924

Tên L'OISEAU DE NEIGE

Hát kịch rất hay chia làm 5 phần
Có Mlle Mabel Tallaferro

Một cuộc hát rất hiếm có. — *Quan tổng-đốc Lê-trung-Ngọc, chánh chủ hội hòn-đồng cứu-tế có lại cảo cho bản-quán mấy câu sau này:*

Tối thứ bảy và tối chủ-nhật này, tại nhà hát ây, các đào kép tại Bạch-mai diễn các trò lạ để lấy tiền giúp dân bị lụt. Các đào kép đều tình-nguyện xin hết sức tỏ tài để quan-viên đến chứng kiến được vui lòng mà cứu-trợ cho đồng-bào đương cơn nạn ách. Xin bà con trong thành-phố ta mau lấy vé đi, kẻo lỡ dịp này không biết bao giờ lại có thể diễn lại được nữa. Trước làm phúc sau là mua vui.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có cảm tạ các cụ, các quan, các ông, các bà đã tỏ tình thân ái, gởi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám phu-quân, thân-phụ và nhạc-phụ c ủng tôi là:

M. PHẠM-CHU-TRINH
Trí phủ Thai-ninh (Thái-bình)
ngày 6 novembre 1924.

Trong khi tang gia bối rối có điều gì sơ xuất, xin các ngài bỏ qua đi cho.

Vị-vong-nhân:	Bùi-thị-Mão,
Cô-tử:	Phạm-ngọc-Bình, Phạm-tất-Đại,
Cô nữ:	Phạm-thị-Hòa, Phạm-thị-Qui, Phạm-thị Hoàn,
Hôn tử:	Hoàng-thị-Kim,
Tế-tử:	Ng-trọng-Khuyến, Nguyễn-Huyến,

Đồng gia quyến đồng bái tạ.

Các đường xe điện trong ngày hội Đình-chiến. — Công-ty Xe điện có lời bá-cáo cho nhân-dân bản xứ b ết rằng trong ngày hội 11 novembre này, muốn cho ai nấy đều được dự các cuộc vui và các trò vè ban đêm, thì các đường xe điện trong thành phố sẽ chạy thêm như sau này:

Thứ hai, 10 novembre, xe chạy mãi cho đến khi tan cuộc chớp bóng giữa giới mới thôi.

Thứ ba, 11 Novembre, xe chạy cho mãi đến khi tan cuộc thi đèn ở hồ Hoàn-kiếm.

Ngoại giả, sở xe-điện lại đặt riêng các chuyến xe để chở các người muốn dự cuộc điểm binh sớm 11 novembre và buổi chiều, hồi 14 giờ 30, dự cuộc thể t ao của nhà binh tại trường đua ngựa nữa.

AI SANG LÀO (LAOS)?

Công-ty Điện-x a « Bình-An » M. Đoàn-khắc-Long, 12, Boulevard Desequay, Vinh, có lời cần-các đề quý-khách biết rằng: từ nay đến ngày 15 Novembre, bản công-ty có xe chạy suốt từ Vinh đến Thakhek.

Xe tốt « Giá ha », quý ngài, ai muốn gi-cư sang Lào, hoặc đi buôn bán mà có lòng chiếu-cố cho chúng tôi, định ngày nào đi xin gửi thư cho biết trước, bởi vì nhiều khi hành-khách đi đông không có chỗ ngồi, sợ đều thất tín.

Bình-An Đoàn-kh ắc Long cẩn-cáo
4040

Xà-phòng THIBAUD

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 18 một bánh

Hiệu BÀO-CHẾ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Vũ-lộ Hoàng-âu. — Mme Bonnal, là phu-nhân quan giám binh thượng hạng Bonnal, mới mông ân đức Khải-định ban thưởng cho một cái k im-bội.

Được phép nghỉ. — M. Nguyễn-châu-Đỉnh, hậu bổ Hà- ng, được phép nghỉ 6 tháng không ương.

Lễ phát thẻ. — Sáng hôm nay tại tòa Thượng-thẩm M. Dufilho đã làm lễ phát thẻ để nhận chức Biện-lý tòa Áu sơ-thẩm Haiphong.

Tòa Thương-thẩm. — *Việc ngộ sát.* — M. Hà văn-Mão, nguyên trí-châu, biện là chủ hiệu vận tải đường Đồng-đăng - Cao-bằng bị thua rằng ngày 1 tháng năm đánh đá một người lại đò ngang tên là Lê-văn-Nhượng về địa phận Cao-bằng vì không chịu chở ô-tô hành-khách ngay, người lái đò ấy bị đánh đau quá rồi chết. Việc này do M. Ferrière cũng là chủ hiệu vận tải ở đường ấy biết, bèn lấy chứng cớ mà tố giác quan bản lại. Nhưng tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng hỏi tội M. Mão khai là hôm 15 tháng 5 k i đi đường có đánh một người lái đò cái tát vì không chịu chở ô-tô hành-khách đi, chứ hôm 12 hiện ở nhà, không đi đâu, mà cũng không đánh ai cả, còn người lái đò Lê-văn-Nhượng bị ai đánh hôm 12 mà chết thì không rõ. Hai bên đều có viện chứng cả. Tòa Nam-án xét không đủ c ứng cớ, tha cho M. châu Mão. Nhà kh ổ chủ cũng ấm, khi hỏi sở dệ về Hanoi, quan chưởng-lý xem xong cũng chống án, vì thế những chứng tá của hai bên đều phải đòi đến hỏi tại ở tòa Thượng-thẩm cả. Khi hỏi xong, quan phó Chưởng-lý đứng lên tổng luận về việc án mạng lấy rõi xin phạt M. châu Mão. Nhưng ngài xin phạt nhẹ mà thôi, vì M. Châu-Mão trong khi làm quan có nhiều công trạng đối với Nhà-nước. Tòa Thượng-thẩm nghe lời cãi của luật-sư bên bị, rồi hoãn lại để nghị án.

Gái chửa hoang giết con. — Vũ-thị-Kiệm hãy còn con gái mà chửa hoang, đẻ được một đứa con, liền lấy đất nhét vào mồm đứa bé cho ngạt hơi chết ngay, rồi giấu ở đáng bể sau nhà chực đem chôn giấu cho mất tang. Sau có người tố giác, hội-đồng hương-hội đến làm biên bản trình quan về khám xét quả tang. Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt Vũ-thị-Kiệm 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho được hưởng án treo.

Chống cự việc thi hành án. — Phạm-xuân-Hồ có bán 4 mẫu ruộng cho một người tên là Thuần, sau không chịu dẫn ruộng cho chủ tạ nhận để cày cấy. C ủ tạ đi t a ra mà đã có án bắt Phạm-xuân-Hồ phải dẫn ruộng nhưng hắn cứ lần lát k ông chịu thi hành bản án ấy nên tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt Phạm-xuân-Hồ 2 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm tha cho, vì xét không phải là việc kháng cự thi hành án.

Làm đám đỏ chết người. — Ng-v-Say có chiếc thuyền nan nhỏ chỉ chở độ 2 người thì vừa, nhưng tham tiền chở những 4 người cùng hàng-hóa nặng qua ra giữa sông bị sóng đánh đắm thuyền, chết đuối hết, chỉ có tên ấy biết bơi là lên được không chết. Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt tên ấy 3 tháng tù. Vì quan Chưởng-lý chống án và xin phạt nặng để làm gương cho kẻ khác nên tòa Thượng-thẩm tăng tội tên ấy lên 6 tháng tù.

Đánh người bị thương. Vì việc tranh ruộng khẩu-phần, Ng.-v-Tư đánh người làng tên là Trần-đức Giai bị trọng thương. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt tên Tư 2 ngày tù và bắt phải bồi 15 đồng cho người bị đánh. Tòa Thượng thẩm y án.

Án cấp. — Tòa Thượng-thẩm tha cho Đặng-v-Linh, Mai-v-Thi, Bùi-v-Tiêm và Bùi-v-Luật bị tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt mỗi tên 6 tháng tù về việc án cấp vì xét không đủ chứng cớ.

Ngạch Y-chính. — Số báo hôm kia 5 Novembre 1924 ở mục « Ngạch y-chính », có tên M. Nguyễn-văn-Ấu ở Vạn-yên nay được đổi về Thái-bình, đăng lầm là Ng văn-Ân, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Kim-Vân-Kiều. — Hà-thành ta, nay mai lại sắp được xem chiếu bóng phim ảnh Kim-Vân-Kiều, một lần nữa.

Sẽ chiếu ở tại rạp chớp bóng Pathé Hanoi. Chiếu trong một tuần lễ, từ thứ hai 10 đến chủ nhật 16 Novembre 1924. Chương-trình toàn phim ảnh Annam, lại có dân tàu, dân ta họa theo rất vui!!! Vậy bà con ta, ai chưa được xem, xin nhớ đến ngày ấy, mau mau đến xem kẻo hoài.....

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ HAI
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0 $ 18

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéro
54, Rue Paul-Bert, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules d'huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi ve 0 $ 80

Cái nạn hàng ngày. — Hôm mùng 5 hồi 5 giờ 45 cậu Lê-quang-Trác, học sinh năm thứ nhất trường Bảo-hộ, đi xe đạp đến đường rẽ ra phố Maréchal Joffre và phố Carnot c ạm phải một cái xe nhà trong có một bà đầm ngồi, cả hai bên đều bị xây xát.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Xe ngựa húc ô-tô. — Chiều thứ tư trước vào hồi 5 giờ, chiếc ô-tô T. 1556 của quan lãnh-sự Nhật-bản đỗ ở p^hố Armand gần cửa hàng Girodolle bị một cái xe ngựa của nhà Picard do tên sà-ích Ng-văn-Sở cầm cương chạy húc phải, hư hỏng mất một cái chận bùn.

Bội tín. — Một người Tây tòng-sự ở sở Công-chính thua tên Si bởi tin 10 p. 50 rồi trốn đi. Ng-toại-Hai bán cái ở số nhà 4 phố S rasbourg thua tên Đỗ-thị-Thoại bán cải ở số nhà 65 đường Chavassieux bội tín 273 cân cải giá 181 $ 10.

Giải ra tòa. — Tên Ng-văn-Nuôi 18 tuổi, không nghề nghiệp không có chỗ ở nhất định can việc đ a đăng và ăn cắp 0 p. 48;

Ng-đức-Xương 23 tuổi, là lính khố xanh đóng ở Haiphong vì không giữ luật đều phải giải ra tòa để nghị phạt.

Việc bất chó. — Một con chó lấy lông xám chạy không ngoái đường đã bắt đưa vào nhà giam súc-vật.

Chết đuối. — Năm giờ chiều ngày thứ tư ở làng An-dương người ta vớt ở đầm lên một đứa trẻ lên sáu tuổi tên là Đỗ-v-Châu đã chết cứng. Cứ như lời những người làng ấy nói thì đứa trẻ bất hạnh xấy chân chết đuối chứ không có sự ám muội gì khác cả.

Hoang thai. — Cái thai đứa con trai độ 6 tháng bỏ ở bãi đất hoang phố Arsenal bên Hạ-lý đã làm biên bản.

HÀ-ĐÔNG

Làm thêm trường học. — Mới đây làng Nhân-mục tất cả sáu thôn có xin quan trên làm thêm trường họ: thì quy đã được phép làm rồi, vì hứa cho một nghìn năm trăm, còn thiếu bao nhiêu thì dân sáu thôn chịu, và cho tự liệu lấy ở thôn nào thì làm. Ngày 30 tháng chín ta hội-đồng trong sáu xã họp đại hội-đồng ở đình Quan-nhân để quyết việc làm trường. Hiện đã định cắm trường vào địa phận làng Quan-nhân, để khởi công đắp nền xây móng. Có lẽ tầm tháng giêng ta sang năm thì hoàn thành.

BẮC-NINH

Việc phát lương cho các giáo-chức ở các trường phủ huyện. — Số báo ngày 11 octobre 1924 ông Ng-đình-Hòe ở phủ Từ sơn, có tán thán về việc chậm lương, tưởng nên biện-bạch rõ-ràng rồi xin quan trên chỉnh đốn lại cái vấn đề ấy kẻo cứ như bây giờ thì tệ-lậu thật.

Nguyên phủ huyện lĩnh lương về, các giáo-chức cứ đến lĩnh trong độ tuần-lễ mới xong, vì ngày lĩnh không nhất định; tháng mồng bảy, tháng mồng mười hay rằm, không tài nào biết trước được. Thường thường tháng nào cũng ra ngoài mồng 10 là xong. Độ mồng 3 nhằm vào thứ năm, chủ nhật là đi lĩnh lương, đến nơi chưa có lại về; đến ngày nghỉ lại đi; đi về, về đi như vậy ước độ 4, 5 lần mới lĩnh được. Các giáo-chức thường riêng để thứ năm, chủ-nhật về thượng tuần và trung-tuần trong tháng đi lĩnh lương, thiệt hại cũng khá. Giáo-chức nào ở xa phủ, huyện độ 20 kilô-mét mới thật phiền. Đường xa, dặm thẳng, lên lối, chèo chèo, có xe còn khó, nương xe mỏ xóc, nó vật cũng một người, không xe thật khổ, kéo bộ mướt mồ-hôi, đi rồi cả cẳng, trông thấy công phủ huyện trong lòng đã phẫn khởi ít nhiều, ai ngờ tới ra không có lương phải bỏ về mới tức bực làm sao.

Mandat không chịu thì lương về đâu? Ở tỉnh chẳng? Ở phủ huyện chẳng? Cứ như lời ông Hòe nói, thì có lẽ chậm ở phủ huyện chứ không ở tỉnh và tôi cũng quyết đoán như vậy. Làm khi thật có lương rồi, mà họ lại chối răng không, tân tỉnh giáo-chức có cần tiền thì vui nè giật tạm, đến khi có lương họ giả họ, song lo chẳng qua gây ông lại đạp lưng ông đó thôi. Mười phần, mười lắm phần cũng thuận, nếu không ra nữa, tất phải vài phen khó nhọc, tốn kém bội phần.

Thiển nghĩ quan trên cho chọn viên đốc-học trường phủ huyện giao lương về phát cho các giáo-viên trong hạt thì rất là tiện lợi nhanh chóng hơn. Mong rằng quan trên chỉnh đốn lại cho, các giáo-viên thật biết lòng cảm tạ. Hải văn.

HẢI-DƯƠNG

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà cụ Đ-mẫu M. Trần-thiện-Biều, phán-sự tại tòa Sứ Hải-dương mới tạ thế tại quê xã ở phố hàng Bè cũ, đến ngày 9 novembre 1924 hồi 10 giờ sáng sẽ làm lễ an táng.

Vậy có mấy lời kính viếng cụ, chia buồn cùng ông phán Biều và quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi có hân hạnh cáo phó để các thân bằng cố hữu biết: Tổ-mẫu chúng tôi là:

Bà LANG-PHÚ

ở phố hàng Bè cũ tỉnh Hải-dương. Hưởng thọ 99 tuổi, mới tạ thế ngày hôm 6 novembre 1924.

Lễ an táng định đến 10 giờ ngày 9 novembre 1924, tại nhà Thờ Hải-dương.

kính cáo
Trần-thiện-Biều,
Trần-thiện-Hanh,
Trần-thiện-Kế,
Trần-thiện-Cơ.

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Cái ngón giả-man của mấy chú quyện. — Cứ vào hồi 5 giờ chiều trở đi là lại có mất chú quyện rủ nhau toán thì đứng ở đầu làng, toán thì đón ở các ngã ba đầu phố để đợi các đàn bà con gái đi chợ về mà chòng ghẹo. Khổ cho chó, kêu van lạy lục thế nào các chú cũng nọ nghe, rủ ai có chồng con đi đấy, chúng cũng mặc, chúng cứ xông thẳng vào ôm ngang lưng ngửa, chán chê rồi mới chịu buông tha. Nếu ai mà c anh chua cự tuyệt, tất bị đẹp đánh làm cho khỏ nhục đến điều.

Có người nói rằng ấy ban ngày còn có kẻ qua người lại, thì các chú còn qua lon cho đỡ nghiện, chứ đến ban đêm, ai vẻ phúc mà gặp, thì các chú mới giở hết nanh vuốt mà sục sạo chẳng còn thiếu cái nơi mó, như một người con gái ở bên kia cầu sang thu ho thế nào, bị hai c ú đưa xuống gầm cầu, đương khi lôi hôi dập dụa thì may có người đi chơi mát đứng lại nghe tiếng kêu bèn xông xuống cho mỗi chú một cá-vạt mới xong.

Ấy là những điều mắt thấy tai nghe cần dân thành phố ai ai cũng phải tức giận ca thán về cái ngón giả man của các chú nào đó. Mong rằng quan trên sẽ xét lời cho.

V. lai cảo

THÁI-BÌNH

Chết đuối oan. — Hồi 6 giờ chiều ngày mồng một novembre mới rồi, nhà tên Phạm-Thiện ở thôn Phương xã Phương-tảo, huyện Thư-trì có một đứa con gái bị chết đuối oan. Nguyên nhà tên ấy có người ốm yếu, nên tên ấy đi lấy thuốc cho anh, còn vợ thì đi đâu vắng, ở nhà chỉ có một đứa bé, không biết nó khát nước hay nó cái vào lái nước chơi nghịch, chẳng may lộn đầu vào chịu chết đuối ngược ở trong lái. Tội nghiệp! nào cái lái có to đâu, chỉ cao độ thước mới, miệng rộng 8 tấc, và có non 3 tấc nước mà thôi. Khi vợ chồng về nhớ đến con, hỏi không thấy, đi đi tìm, thì than ôi nó đã chết đuối từ bao giờ rồi. Thương thay!

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Thuốc phiện lậu. — Việc này đã đăng trong số báo hôm qua là t eo tin báo bằng điện-thoại của viên phòng-sự bản báo. Nay lại kể tiếp được tin rõ ràng như sau này:

Việc thuốc phiện lậu này sở Thương chánh bắt được thiệt đã là công phu và khắp cả tỉnh Thanh cùng nhiều tỉnh khác nữa đều phải nói tới, bởi vì người buôn thuốc phiện lậu này k ông mấy người là không biết đến, mà số Thương-chính đã chú ý tới ngót hai mươi năm nay.

Người bị bắt là tên Ng-as-Ninh tức là Ly-Ninh, ở làng Quảng tr', tổng Quảng-yên, phủ Thọ-xuân (Thanh-đâm) là con Nguyễn-văn-Thọ tức là Khán-Thọ.

MM. Le Lan, Saccone và Delorme, đi ô-tô từ tỉnh lên khám bắt được tại nhà Ly-Ninh, ở một làng rượi thuốc nước và mười lạng thuốc nhựa, nhưng mà đã khám thấy hai nơi đã thuốc rất hiểm, trong chỉ còn có năm cân tờ giấy nhật trình còn dính có thuốc phiện thôi.

(Xem trang 1[illegible] 3a, cột 1[illegible] 3a).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ

GEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM

Giá..... 11 $ 50

BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay dã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khắc chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cám ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con ghi vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Những chỗ để thuốc làm vào trong tường, phải nhắc những cái đóng cửa sổ ra rồi lấy cái miếng gỗ ở dưới, là cái miếng gỗ làm khung cửa ra thì thấy một cái lỗ sâu xuống đến 80 phân tây, mà bề ngang thì là bức tường chỉ có một viên gạch để đứng nghiêng. Một rái nữa cũng thế, nhưng lại ở nơi cái cửa buồng nọ bước sang buồng kia. Người ta ước mỗi cái lỗ ấy có thể chứa được đến năm mươi ky lô thuốc.

Khám sang nhà em ruột Lý-Ninh là Ng.-v-Huệ cũng có bắt được có non một lạng thuốc nhựa.

Đoàn khám sang tới nhà thân Tho là cha tên Lý Ninh thì bắt được một thằng đầy tớ dắt trong mình một lọ thuốc phiện ước hơn một lạng.

Hiện đã giải về tỉnh để xét.

Bợm nào thế? — Cách giữm hôm nay, có một ông kia hồi quá 10 giờ đêm đi có việc riêng về tới con đường la-ga nơi cửa thành bắc-môn, chợt thấy một tên nào ăn mặc như là lính đâm sồ tới mà gây chuyện. Ông kia thấy vậy, ngờ là người say rượu, không chấp mà cứ đi. Sau tên ấy nắm lấy mà chực đánh đập, thì ông kia vừa chống cự vừa bước dảo chân, nên đã bị nó lấy mất một cái mũ phớt rồi tẩu thoát. Việc này ông kia đã có làm giấy trình quan trên, song khó lòng mà tra xét ra được, vì đêm hôm vắng vẻ, mà lại không trông được rõ mặt nó.

Không biết bợm nào mới dở cái thủ đoạn ấy ra thế, vậy bà con ta ai đêm hôm đi con đường ấy cũng nên phòng bị, và ước ao rằng sở tuần-cảnh sẽ lưu tâm về con đường ấy và dinh mà tóm lấy để cho tiệt nọc đi, thì những người qua lại đó mới khỏi lo ngại.

THỪA-THIÊN

Xét án mạng. — Ở Truồi có một ông già kia lội qua chỗ sâu lở sa chân không cứu kịp, lúc vớt lên thì đã chết rồi ai ai cũng công nhận như vậy cả. Sự bất-đắc kỳ-tử thời lệ phải có quan khám mới được chôn. Sự lý có vậy mà tối. Rứa mà đến khi nha lại quan tỉnh kéo đến khám, thời lại ra vẻ số là tỉnh ngại và liên-can tỉnh tới. Vì rằng thấy cái tử thi lưỡi lè ò ra ngoài cho nên nghi rằng có kẻ đánh đập gì mới đến nỗi chết mà lưỡi thò ra ngoài rồi muốn thoát tội mới giả cách thả xuống nước mà hở rằng chết đấm. Cho nên nào gông cùm roi đòn tra xét đập đánh huyện-thiên đến nỗi cái thây chết dưới nước không được chôn phải phơi sáu bảy ngày thối tha ghê gớm, dưới sông thời tiếng người khóc rất thê thảm, trên bờ thời bọn hương thôn khích bác, tuy bề ngoài chưa ra mặt xung-đột nhau, nhưng bề trong thời đã có ý kịch liệt lắm. Sau phải mời đến quan docteur về khám, thời nghe đâu thấy thuốc xét rằng cái lưỡi thọ ra đó, là khi ông kia sa chân thời phải tiêu cứu miệng phải há ra, rồi đến khi chết thời phía trong thình lình, nên lưỡi phải thò ra ngoài; chứ chẳng có ai đánh đập gì cả. Chỉ có rứa rồi thì cái tử thi được chôn, và những bọn bị gông cùm kia đều được tha cả, ấy là xong việc.

Có tỉnh nghi mà xét kỹ càng là một lẽ đương nhiên, nhưng không đáng nghi mà nghi thời là lẽ quá đáng. Huống chi làm một ông quan phải có tài thẩm xét cho tinh tường, thời mới khỏi tội lấy và tàn đến kẻ lương thiện. Như việc xét án mạng này mà thấy thuốc cũng sẵn lòng nghi nữa, thì mấy người kẻ sẽ oan khổ là ngần nào! Mà rồi ra từ rày ai chết mặc ai, dẫu ai có lòng cứu cấp cho ai đến đâu, dẫu trông thấy người sắp chết mà mình có thể cứu được, thời e cũng phải giả lơ mà coay tránh đi. Ấy chỉ vì thấy cái cảnh trạng của ba người ra cứu vớt ông già xỉa chân bừa nọ đó.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ê khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

● 0 $ 60 một ống sáu cachets

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUẬN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, gót cao-su Wood-Milne, dây giầy (lacet) bền bán giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.
NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin hạ giá ở tarif no 7 hạ nhiều

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻt mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 7 Novembre 1924
Diễn hai tích:
Tích thứ nhất:
CHỮA BỆNH GHEN
Tích thứ hai:
NGŨ ĐẠI TÂN ĐƯỜNG
TỒN-HIẾU TÁN MỆNH

Tối thứ bảy 8 Novembre 1924
CHỈ THẮM TƠ MÀNH

Khách tình mượn tiếng nam mô,
Sóng tình chìm nổi nhấp nhô vì tình.
Cán cân tạo-hóa công bình,
Nhường ai vinh hiển tại mình đa đoan

PHÒNG KHÁM BỆNH
56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 8 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật, **chiều** nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2220

« BASTOS »

Thuốc suốt gói đỏ 0 $ 10, gói xanh 0 $ 15, và thuốc chưa cuốn 0 $ 16 mỗi nhà bán thuốc và thương-lưu xã-hội rất quý, đều cũng có bán.

Mua thuốc ấy nếu thử mà rẻm.

Thuốc thực nguyên chất.

Tại các nước đều xin được thưởng mề-đay vàng và phần thưởng ngoại hạng.

Có bán thuốc cho sở thương-chính Pháp và Tunis.

BÁN BUÔN:
GAY VALLÉE, 37, Phố Paul-Bert, Hanoi.

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Lamgate Hill, LONDRES

金正泰
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà kết lòng nghiên cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mue sẽ thử so sánh thì đã rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này: Kim-thái, Lâm-mâu, Công-thái, Như-ý, Tam-kỳ Ngũ phúc, Tam-nguyên, Thiên thai Minh-thái, Kim-mâu.

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 149, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
2101

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-nhận ban khen
của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về phòng bình lạc, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai coi thể tin được!

Xin xem tiếp vào trang thứ ba

Ngày mùng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Nội-các phụng lời chuẩn phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng của MONTÉS qui dâng, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phẩm thị giả cho qui được phòng chế-tạo để lộ thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư và hết báo này.

88 86

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sải phu-nhân nói:

— *Tướng-công đã biết n' ở ơn thì sao lại quên ngày sinh-nhật của thân phụ tôi.*

Lương-trung-thư nói:

— Sinh-nhật nhạc-phụ là ngày 15 tháng 6, khi nào tôi lại dám quên. Tôi đã sai người đem 10 van quan đi mua các thứ k m-châu bảo-bối, đị h đưa về kinh để mừng thọ. Trước một tháng tất phải sai người đem đi. Hiện nay chỉnh-bị gần xong, chỉ trong mấy ngày nữa thì khởi hành, nhưng vì một nỗi mà tôi lấy làm ngần-ngại. Số là năm trước tôi cũng có mua các đồ khí-ngoạn và kim-châu bảo-bối, sai người đem đi, không ngờ đi đến nửa đường, bị quân giặc cướp mất, thành ra uổng-phí mất cả, từ bấy đến nay, vẫn sai người tìm-nã mà chưa truy lại được. Vậy năm nay biết sai ai đi cho được bây giờ!

Sải phu-nhân nói:

— Dưới trướng kẻ biết bao nhiêu tướng tá, phu-quân nên chọn lấy một người tâm phúc mà sai đi.

Lương-trung-thư nói:

— Còn cách bốn năm mươi ngày nữa, khi chỉnh bị lễ-vật xong, bấy giờ sẽ chọn người sai đi, cũng chưa lấy chi làm chậm. Xin phu-nhân cứ yên lòng, đề mặc tôi lo liệu.

Tiệc gia-yến hôm ấy, từ buổi trưa cho đến canh hai, bấy giờ mới tan. Lại nói chuyện ở huyện *Vân-thành* thuộc phủ *Tế-châu* tại tỉnh *Sơn-đông* có một viên tri-huyện mới đến tên gọi *Thời văn-bân*. Hôm ấy Thời tri-huyện ngồi ở công-đường, truyền gọi hai viên đó-đầu vào để sai đi tuần trong huyện hạ.

Nguyên trong huyện ấy có hai viên đó-đầu: một viên bộ-binh đó đầu và một viên mã-binh đó đầu. Viên mã-binh đó-đầu thì cai-quản 20 cỗ ngựa và 20 tên cung thủ; viên bộ-binh đó-đầu thì cai-quản 20 người đều mục sang-thủ và 20 tên thổ-binh.

Mã-binh đó-đầu tên gọi *Chu toàn*, người cao độ 8 thước rưỡi, lại có một bộ râu dài độ một thước rưỡi. Mặt như quả táo chông, mắt như ngôi sao sáng, hình dáng thật giống ông *Quan-vân-trường*.

Khắp người trong huyện đều gọi ông ta là *Mỹ nhiêm-công* (1) Ông ta vốn là một nhà phú-hộ ở đấy, có lòng trọng nghĩa khinh tài, kết giao với bọn giang hồ, cho nên học được mọi khoa võ nghệ tài giỏi.

Còn viên bộ-binh đó đầu tên gọi *Lôi-hoành*, người cao 7 t ước 5 tấc, nét mặt hồng-hào, lại có một bộ râu quai nón. Ông ta sức khỏe hơn người, cái ngòi rộng hai ba trượng có thể nhảy qua được. Khắp người trong huyện đều gọi ông ta là *Sáp-chi-hổ* (1).

Ông ta vốn là người thợ-sắt ở trong huyện ấy, về sau làm đủ mọi nghề như giết trâu mổ lợn, mở sòng gá bạc, vân vân. Dẫu cộ lòng trọng nghĩa, nhưng làm địa không khỏi hẹp-hòi, cũng học được mọi khoa võ-nghệ tài giỏi.

Bấy giờ *Chu-toàn* và *Lôi-hoành* hai người chuyên giữ về việc dẹp yên cướp giặc. Khi hai người vâng lệnh vào hầu *Thời* tri-huyện. *Thời* tri-huyện phán rằng:

— Ta mới tới đây, nghe nói trong hạt có một nơi thủy hương tên gọi *Lương-sơn-bạc* là nơi cướp giặc thường hay tụ-tập, vẫn giết người lấy của, lại dám chống-cự với quân-quan. Ta sợ những bọn hung-đồ các nơi khác cũng bắt chước mà nổi lên quấy-nhiễu. Nay hai người chớ ngại công khó-nhọc, nên đem quân-sĩ bắn-bộ, một người ra tây môn, một người ra đông môn, để chia đường mà đi tuần, nếu gặp quân cướp giặc, phải cố sức mà trốc cho được, nhưng chớ có nhiễu-dương dân-dân. Trên một ngọn núi ở *Đông-khê thôn* kia có cây đại-hồng-diệp, mà thứ cây ấy không đâu có cả, vậy hai người nên hái mấy mảnh lá đem về trình nộp, để tỏ là đã có đi tuần đến đấy. Nếu không được mấy mảnh lá ấy đem về thì là hai người chỉ bư ứng tắc-trách, tất phải trọng phạt không tha.

Chu-toàn và *Lôi-hoành* vâng lệnh lui về, sửa-soạn quân-mã để đi tuần tiễu. Buổi tối hôm ấy *Lôi-hoành* đem 20 tên thổ-binh đi ra đông-môn, lượn vòng khắp các nơi thôn-trang một lượt. Khi về đến ngọn núi ở *Đông-khê thôn*, mọi người hái mấy mảnh hồng-diệp, rồi đi trở xuống.

Đi độ vài ba dặm đường, trông thấy một cái *Linh quan-miếu*, cửa miếu bỏ ngỏ. *Lôi hoành* nói:

— Trong này không có người thủ miếu, mà cửa miếu lại bỏ ngỏ, tất có quân cướp giặc ẩn núp chi đây, ta hãy vào trong ta vào xem.

Mọi người cùng nhau kéo vào, dong đuốc soi lên thì thấy ở trên bàn thờ kia có một người to lớn trần-truồng nằm ngủ. Tiết trời nóng bức, người ấy cuộn cả áo xiêm thành một cuộn tròn để làm gối đầu, đang ngáy khò khò, ngủ say mà chẳng biết chi cả.

Lôi-hoành trông thấy, liền nói:

— Quái lạ! Quái lạ! Chẳng lẽ quan huyện ta là một bậc thần-minh hay sao! Sao ngài lại biết có quân cướp giặc lẩn-lút ở chỗ này!

Lôi-hoành thét lên một tiếng, người ấy toan choàng trở dậy thì bị 20 tên thổ binh cùng xúm mà trói chặt lại, giải ra cửa miếu, đem vào *Bảo-chỉnh-trang*.

HỒI THỨ XIII

Lại nói chuyện *Lôi-hoành* vào *Linh-quan-miếu*, trông thấy có một người to lớn ngã ở trên bàn thờ. Bọn thổ-binh trói lại giải ra. Bấy giờ mới vào hỏi đầu canh năm, trời còn tối lắm.

Lôi-hoành bảo bọn thổ-binh rằng:

Ta hãy đưa hắn vào *Bảo-chỉnh trang*, kiếm cái chi ăn lót dạ đã, rồi sau sẽ giải về huyện.

Bảo-chỉnh-trang nguyên là một nơi thôn-trang của ông *Kiều-cái* ở *Đông-khê-thôn*. Ông vốn là một tay phú-hộ, xưa nay vẫn có lòng trọng nghĩa khinh tài, hay giao kết với các bậc anh-hùng tài giỏi.

Hễ ai vào đấy, bất cứ kẻ hay người dở, cũng giữ ở chơi, đến khi ra đi, lại tặng tổng tiền tài rất hậu. Ông ta không lấy vợ, cả ngày chỉ luyện tập võ-nghệ, hay thích nghề sang bằng, cho nên thân thể tráng kiện.

Trong hạt huyện *Vân-thành* ở ngoài đông-môn, nguyên vẫn có hai thôn: *Đông-khê-thôn* và *Tây-khê-thôn*. Hai thôn chỉ cách nhau có một cái ngòi nước lớn. Lúc trước *Tây khê-thôn* thường thấy ma quỉ hiện hình ban ngày đem dìm người xuống nước, người trong làng không biết làm thế nào.

Một hôm có vị tăng-nhân đi qua, người trong làng tr ật chuyện đầu đuôi cho nghe. Vị tăng-nhân trỏ cho một cỏ, để lấy đá xanh lớp ngọn bảo tháp mà trấn ở bên ngọn nước, từ đó hao nhiêu ma qui đều chạy về *Đông-khê-thôn*.

Kiều-cái thấy vậy, hầm hầm nổi giận, tức thì đi sang tận nơi, cướp lấy cái bảo-tháp bằng đá xanh ấy đem về bên này ngòi nước...

(Còn nữa)

(1) Nghĩa là người có bộ râu đẹp.

(1) Nghĩa là con hổ có cánh.

TAM-TÌNH-Y-TỒN

Phố hàng Giấy, số 35 — Namđinh

Bản hiệu chuyên nghề làm thuốc rất nghệ khoa, chế luyện cực tinh bổ chữa tất cả các bệnh mới, bệnh lâu, bệnh nguy bệnh trọng, số sống phần còn chưa cũng được hết sinh khắc tử giữa lấy được giả người nghèo cũng cứu không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bệnh như sau này: đau ống mông tinh, gi tinh, tiền tinh, hoạt tinh, hoàng tinh không đẻ, đái ra máu, đái ra mủ, đái ra huyết, di tinh, mộng tinh, hoạt huyết, huyết đau, huyết hư, huyết tinh, khí hư, bạch đới kinh thấy ra tiền mãn, sinh ra trăm chứng đau bụng đau ốc kinh nàng, ho lao, đàm suyễn, hắc tinh, phổ thông, phong thấp cả chứng, sốt rét, sốt nóng, thổ huyết, khạc huyết, tả huyết, lỵ ra máu mũi, 1$00, đau mắt mắng mộng giá mỗi chai 0$50.

Lão giang mai

Bản hiệu chia ra bốn chứng tân chế bốn thứ thuốc lậu đặc, lậu tinh, lậu huyết, chí lâu, giang mai bo chứng dùng độc bộ cam giang lộn, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có nghỉ mắc bịnh nặng thuốc nào mới để mà người dân bà lại sinh ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc chữa các bịnh giang lâu khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đẻ bị không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngủ nếu ăn chỉ lâu cũng nặng nặng khỏi, mỗi trai giá 1$00, chai mỗi 2$00.

Quí khách ở xa viết thư về xã bịnh bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÌNH-Y-TỒN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namđinh.

PILULES
APHRODISIAQUES
du Docteur SIMTHS

RẤT NHANH RẤT CÔNG-HIỆU

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỉ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại:
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

NGẬM MỘT HƯỜN
VALDA
TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đớc giọng, khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.

ẤY LÀ
một thứ thuốc thần hiệu lắm
ĐỂ MÀ TRỊ
các chứng bịnh ho lao về tức ngực.

THUỐC HƯỜN
VALDA
có bán cùng trong các tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine
Giá 1$40 một hộp

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thuốc thut PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU
Giá bán 1$10
Chỉ tại phòng thuốc PARAT, Paris
Có gửi bán lại Hà-nội
HIỆU BÀO-CHẾ
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert.

MỰC HIỆU
JOLY
TỐT HƠN
Các thứ mực
PACHOD Frères & Cie Lyon

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酶補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每時午晚每各喫沒喉醒欺喫

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 *31, phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

PILULES PINK

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều nên sợ nhất là những chứng đau xoàng mà giết, nhỏ gì một nhọc hức tức hàng ngày rồi những chứng ấy làm cho cuộc huyết suy đi, gầy còm kém đi, hại cho cơ thể hơn là những vật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến kia, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết bổ cửa rất ích cho lúc phủ ngũ tạng và trong có đủ cho chất dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn hồi-phục lại, và sức khỏe muốn giữ gìn cho tráng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả tim.

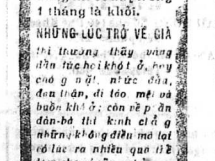
Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 3 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LÚC TRỜ VỀ GIÀ thì thường thấy xương đầu tức hoi khó ở, hay quên ngủ, nước đái, đau thận, đi táo mệt và buồn khó ở; còn rếp ăn đàn-bà thì kinh chẳng những không điều mà lại có lắc ra nhiều quá thế làm cho ai cũng phải sợ. Những lúc này nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các danh sư ở hoàn-cầu đều chứng nhận rằng hay. Dùng rồi chẳng bao lâu kinh nguyệt lại đều, không có làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương tụ máu ở các huyệt quản và các chứng ở ngoài da như là các lào mạn con, nỗi to ăn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm.

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc vặt.

Bệnh hen

DÙNG THUỐC HÚT VÀ THUỐC BỘT THÌ CHỐNG SỔ VÀ CHỐNG KHỎI. **ESPIC**
2$25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris.
Nên nhận cho kỹ J. ESPIC ở trên điếu thuốc.

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.
Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal
Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà nội
hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ho phổi, làm cho ho ho ra máu thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bổ thuốc này có tới đồng các quan Thầy thuốc chứng chỉ là hay.
Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

CÁO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7, phố Bobillot, Hanoi: Tinh giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự: không xe nào tốt đẹp bằng.

CHO THUÊ XE Ô-TÔ

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

Tàu chạy ở Viên-tiane về tới chủ-nhật: cho sáng thứ hai xe 6-16 chở thư và hành-khách ở Thakhek về xuất Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Ngày thứ tư đúng 7 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ; sáng thứ năm chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thấy lên Vientiane.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tàu đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước mọi ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên lý, Thakhek hay là Napé

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI

Từ 1er đến 10 Novembre

Vì làm sổ sách mà bán giảm giá

• Mời các quí-khách đến xem đồ hàng tinh theo tiêu tây giá thật rẻ.

Các thứ khí dụng trong nhà, các thứ vật liệu bào chế, đồ sứ, đèn, các thứ mũ rét, giầy, nước hoa, vân vân.

Trong cái kỳ hẹn ấy, cũng nhiều thứ sẽ bán rất rẻ.

BOITE POSTALE N° 40

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải số 1 ngày 20 quan về trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong bài. Như vậy mỗi ngày chỉ đi ra mấy xu, có thể làm nổi được.

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, thì mình mình có quyền số-nêu, mà lên rút số nào cũng được dự như thế đã đóng hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được linh ngoài cả lẫ. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 100 000 nhỏ đến 400 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất!

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LỘ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	253 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.737.692 lô	400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi.

Mỗi lần rút số sẽ nhân được một cái số các số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô có phần nhiều tiền được lĩnh nên. Các số gửi cho người mua đúng với các vé trúng, người mua vé lô nào muốn xem rõ ràng được, đúng năm bản lai riêng ngày 13 Mars 1929. Bản thuật kỳ giữ bởi ngoại phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)